

Bokmeldinger:

Robert Schreiter & Knud Jørgensen (eds.), *Mission as Ministry of Reconciliation* (Regnum Edinburgh Centenary Series, Volume 16) Oxford: Regnum Books International, 2013, pp. 356.

Pris: £ 18.59

ISBN 1-9083.5526-3

Bokmelding skrevet av Gunnar Heiene

«Forsoning» er et velkjent ord i det teologiske vokabular, og det har vært skrevet utallige bøker og artikler om hvordan forsoningen med Gud gjennom Jesus innebærer. Det er derfor ikke oppsiktsvekkende at det nå foreligger en bok om misjon som forsoningens tjeneste. Men *Mission as Ministry of Reconciliation* er ikke bare et nytt tilskudd til den tradisjonelle teologiske litteraturen. Først og fremst må den forstås i rammen av den nye interesse for «forsoning» som samfunnsmessig begrep de siste 20 årene. Det skyldes særlig den sør-afrikanske *Truth and Reconciliation Commission* som ble etablert i 1995, med biskop Desmond Tutu som leder. Både «sannhet» og «forsoning» er sentrale begreper i den

kristne tradisjon, som i rammen av kommisjonens arbeid ble nøkkelord for en annen tilnærming til rettferdighet og oppgjør enn det som hadde vært vanlig i forbindelse med kriger og konflikter. I stedet for å betone straff og soning, la Tutu vekt på at målet må være å gjenopprette brutte relasjoner. «Restorative justice» ble fremhevet som et sentralt begrep, på bekostning av den «straffende» rettferdighet.

I løpet av få år har det vokst fram en rik flora av bøker og artikler om forsoning som politisk og samfunnsmessig begrep, mer eller mindre forankret i en kristen tenkning om forsoning. En av de nyeste bøkene i denne kategorien er *Restorative justice, Reconciliation, and Peacebuilding* fra 2014, redigert

av Jennifer J. Llewellyn and Daniel Philpott.

I lys av denne nye konteksten er *Mission as Ministry of Reconciliation* en viktig bok, fordi den på en utmerket måte viser hvordan vår tids misjonsteologi og – praksis kan la seg inspirere av denne sterke interesse for forsoning og fredsbygging i en konfliktfylt verden. De to redaktørene, Robert Schreiter og Knud Jørgensen, gir innledningsvis en kort introduksjon til boken, der de viser hvordan forsoning er blitt et nytt paradigme for misjonen som på noen områder går ut over de tradisjonelle måter å forstå misjon på. De nevner tre dokumenter som på en særlig måte aktualiserer forsoning som paradigme, KV-dokumentet *Mission as Ministry of Reconciliation* (Athen 2005), pave Benedikt XVI's apostoliske rett *Africae Munus* fra 2011, og *The Cape Town Commitment*, fra Lausanne III-kongressen oktober 2010.

Bokens første del inneholder en rekke artikler som belyser det nye misjonsparadigmet fra ulike perspektiver. Schreiter bidrar selv med en meget lesverdig og informativ oversiktsartikkel om forsoning som paradigme, der han både setter det inn i en større teologisk og historisk sammenheng, og drøfter forholdet til de mer

tradisjonelle paradigmer for misjon. De tre nevnte dokumenter blir presentert nokså inngående i egne artikler, og forsoningstemaet blir belyst fra mange ulike perspektiver. I norsk sammenheng er det grunn til å merke seg Tormod Engelsvikens artikkel «Reconciliation with God – Its Meaning and its Significance for Mission», som behandler temaet fra en teologisk synsvinkel, og Kjell Nordstokkes bidrag, «Diakonia in Context: Transformation, Reconciliation and Empowerment», som argumenterer for at forsoning ikke bare må forstås som et rent teologisk-kirkelig begrep, men at det er nødvendig med et interdisiplinært perspektiv for å få fram dybden i begrepet i møte med vår tids politiske og strukturelle utfordringer.

I bokens andre hoveddel finner vi en rekke kortere case-studier av forsoningserfaringer fra hele verden, knyttet til lokale og nasjonale konflikter og forsoningsprosesser, særlig fra Afrika og Europa. For eksempel skriver nobelprisvinneren Ellen Johnson Sirleaf om veien til «National Healing and Reconciliation» i Liberia. Norske bidragsyttere er Kaare Lode (om forsoning i Mali), Stein Villumstad (om forsoningsarbeid og religiøs dialog i krigen mellom Etiopia og Eritrea og borgerkrigen i

Sierra Leone) og Kjell Magne Bondevik (som reflekterer over forsoningsarbeid i en samtale med Knud Jørgensen). I denne delen blir også Sant'Egidio-fellesskapet presentert på grunn av sitt viktige forsoningsarbeid flere steder i verden, både i Mozambique, der fellesskapet spilte en avgjørende rolle for fredsavtalen, og senere i en rekke andre konflikter verden over.

I en konkluderende artikkel reflekterer Knud Jørgensen over kirkens forsonende misjon under overskriften «Hope in a Fragile World» ved å presentere seks perspektiver som åpner seg i de forskjellige bidragene i denne omfattende boken. Forsoning som misjonsparadigme krever en spiritualitet som er sentrert rundt

korset og korsbæring i et liv i lydighet og radikalt disippelskap, skriver han avslutningsvis. Vi trenger alle å bli utfordret fra en forsoningsspiritualitet som legger vekt på sannhet, «healing of memories», tilgivelse og rettferdighet.

Det store mangfold av prinsipielle perspektiver og ulike konkrete eksempler på forsoning som denne boken rommer, gjør den til en verdifull bok for alle som er opptatt av misjon og misjonsteologi. Det er vanskelig å lese denne boken uten å bli berørt av det nye misjonsparadigmet som gjennomsyrer de ulike bidragene, og som gir begrepet «forsoningens tjeneste» enda mer aktuelt og konkret enn vi har vært vant til å tenke.

Christiene Lienemann-Perrin & Wolfgang Lienemann (red.): *Religiöse Grenzüberschreitungen. Studien zu Bekehrung, Konfessions- und Religionswechsel*. Harrassowitz Verlag, 2012, 956 s.
Pris: 98 Euro
ISBN 978-3-447-06795-9

Bokmelding skrevet av Mogens S. Mogensen, PhD

I perioden 2009-2011 finansierte en schweizisk fond et meget stort anlagt forskningsprosjekt om konversjon, og i den forbindelse blev der i Basel afholdt tre videnskabelige konferencer. Christine Lienemann-Perrin og Wolfgang Lienemann har samlet indlæggene på disse konferencer i et mammutværk på

956 sider. Bogen indeholder 43 artikler af 35 forskere, de fleste tilknyttet universiteter i Tyskland og Schweiz, men der er også enkelte bidrag fra andre europæiske lande, fra Nord- og Sydamerika, Afrika og Asien.

Indlæggene er optrykt i de sprog de blev holdt, tysk eller engelsk, og med korte og meget